

č. 90/314 EHS, a z této směrnice pro Českou republiku vyplývá povinnost sjednat pojištění záruky. Podle něho vzniká zákazníkovi, pojištěnému cestovní kanceláři, právo na vrácení celé ceny zájezdu. Žalobkyně je spotřebitelka a jakýkoliv jiný výklad, než že v případě úpadku cestovní kanceláře má nárok na plnění v takové výši, v jaké by měla povinnost tyto nároky uspokojit samotná cestovní kancelář, by vyloučil její možnost jako spotřebitelky domoci se svých zákonných nároků. Omezení pojistného plnění pod ustanovením § 28 zákona o pojistné smlouvě na základě pojistných podmínek pojišťovny nepřichází v úvahu, neboť by došlo k vyloučení nebo k omezení zákonných nároků spotřebitele. Takové ujednání by omezilo právo spotřebitele a popřelo by smysl zákona. Ustanovení § 8 odst. 2 zákona má za cíl snížit riziko pojišťovny, které je uloženo povinností plnit za cestovní kancelář vše, co by jinak musela plnit sama cestovní kancelář. V žádném případě však nelze toto ustanovení vykládat tak, že by mohlo značit snížení plné náhrady, uvedené v § 6 zákona. Tomuto závěru nasvědčuje ustanovení § 7 odst. 3 zákona, v němž je uvedeno, že v případě porušení povinností cestovní kanceláře poskytnout pojistovně pravdivé a úplné podklady je pojišťovna povinna plnit v plném rozsahu a proti cestovní kanceláři má nárok na náhradu škody. Je tak zřejmé, že zákon vychází ze zásady plné náhrady, uvedené v § 6 zákona. A je věcí pojišťovny, aby se řádně seznámila s doklady cestovní kanceláře a na základě nich uvážila, zda s cestovní kanceláří uzavře pojištění, či nikoliv, a jaké budou podmínky pojistné smlouvy. Skutečnost, že pojišťovna tuto možnost nedostatečně využila nebo že cestovní kancelář neposkytl pojišťovně úplné či pravdivé údaje, nemůže být přičtena k tíži spotřebitele, který nemůže obsah pojistné smlouvy ani výši pojistné částky žádným způsobem ovlivnit.“

Tolik tedy rozhodnutí ve prospěch jedné strany. Z rozhodnutí, které dává za pravdu opačné straně, bych uvedla, že tyto rozsudky naopak stojí na principu, že věta o třicetiprocentním limitu, která je použita v § 8 odst. 2 zákona, „brání vyložit ustanovení zákona o cestovním ruchu v souladu s požadavkem směrnice č. 90/314, jelikož v tomto případě už by eurokonformní výklad byl výkladem contra legem a byl by porušením principů právní jistoty. Jedná se o nenáležitou transpozici a odpovědnost za nenáležitou implementaci směrnice Evropské unie, přičemž tuto odpovědnost následně nese pouze členský stát, který je také odpovědný za škodu, kterou způsobil jednotlivcům nenáležitým provedením směrnice. Za situace, kdy konkrétní vnitrostátní právní úprava neumožňuje dosažení cíle sledovaného předmětnou směrnici EU, nelze za tento výsledek činit odpovědným soukromoprávní subjekt, kterým je žalovaná, a to ani s odkazem na žalobkyni argumentovaný eurokonformní výklad, který zjevně meze výkladu právní normy nepřipustně překračuje.“

Takže jedno ustanovení, mnoho pohledů. Jsem osobně velmi zvědavá, co na to řekne Ústavní soud nebo dovolací soud. U Ústavního soudu je velkou otázkou, jestli vůbec uzná ústavní stížnosti jako přípustné, protože jsou to bagatelní věci. A judikatura Ústavního soudu říká, že takovými stížnostmi se soud zabývá pouze u věcí, které narušují nejvýznamnější ústavní principy. Dovolací soud se pravděpodobně bude zabývat minimálně jedním dovoláním.

Ještě dodám, že novela zákona č. 159/1999 Sb. navrhuje pojistný limit, na němž je založena argumentace pojišťovny: „Cestovní kancelář a pojišťovna jsou povinny postupovat při sjednávání pojištění podle odstavce 1 s odbornou péčí

a sjednat pojištění v rozsahu § 6 tak, aby v případě pojistné události, kterou je úpadek cestovní kanceláře, byly uspokojeny všechny oprávněné nároky zákazníků. Ujednají-li v pojistné smlouvě limit pojistného plnění, musí tento limit činit minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. Pokud by tržby byly nižší než tržby v předchozím roce, pak minimálně 30 % tržeb v předchozím roce. Ujednaný limit pojistného plnění však nesmí být nižší než čtyři miliony korun v případě, že cestovní kancelář organizuje, nabízí a prodává zájezdy, jejichž součástí je letecká nebo námořní lodní doprava. A jeden milion korun v případě, že cestovní kancelář organizuje, nabízí a prodává pouze zájezdy, jejichž součástí není letecká nebo námořní doprava. Cestovní kancelář a pojišťovna jsou povinny zvýšit dohodnutý limit pojistného plnění, pokud okolnosti nasvědčují tomu, že ujednaný limit pojistného plnění by vedl k omezení rozsahu práva na pojistné plnění, a musela-li si být pojišťovna při uzavírání pojistné smlouvy nebo v průběhu trvání pojištění vědoma, že ujednaný limit pojistného plnění nezajišťuje rozsah pojistné ochrany.“

Mám trochu obavu, že novela neřeší potenciální hrozbu z nenáležité transpozice směrnice. Proč? Pakliže nastane situace, jako nastala dříve, a limity opět stačit nebudou, potom si kladu otázku, kdo bude v případech, kdy ujednaný limit nebude postačovat k úhradě pojistného plnění, prokazovat, že si pojišťovna musela být při uzavírání smlouvy nebo v jejím průběhu vědoma, že ujednaný limit pojistného plnění nezajišťuje plný rozsah ochrany? Klient nemá žádnou možnost, jak se dostat k informacím, takže klást tuto povinnost na bedra klienta je přinejmenším komplikované. A domnívám se, že pokud budeme požadavek směrnice vykládat striktně, pak dojdeme k závěru, že je to překážka pro uplatnění cíle směrnice, podle něhož by zákazník měl bez velkých problémů získat zpátky všechno, co za zájezd zaplatil. A jestliže to bude znamenat, že zákazník se bude muset soudit a za pomoci detektivů zjišťovat, jestli pojišťovna dělala to, co dělat měla, tak cíl směrnice nebude naplněn. Nerada bych se dostala do situace, kdy budu za pět let v důsledku nové právní úpravy podávat nové obdobné žaloby proti pojišťovně nebo o náhradu škody proti státu. Anebo se tady bude řešit další žaloba na stát ze strany Evropské komise.

Diskuse k novele zákona o cestovním ruchu

JUDr. Jiří Vlastník,
advokát

Podle mého názoru se ukazuje, že koncept povinného pojištění je špatný, protože na jedné straně chápou pojišťovnu v tom, že v momentě, kdy kalkuluje nebo sestavuje svůj pojistný plán, musí vidět limit, protože jinak nemůže spočítat pojistné.

Na druhou stranu chápou zákazníka, že pokud mu zákon otevírá možnost, aby se domohl plnění, samozřejmě chce všechno. Ale myslím si, že se na tom hezky ukazuje, že koncept je špatný. Že by možná bylo vhodnější nechat na rozhodnutí zákazníka, zda se chce pojišťovat. Pak by

si mohl udělat pojistnou smlouvu jako vedlejší produkt, který by sám mohl ovlivnit. Anebo jestli nechce, a potom by nesl riziko, že bude muset nést náklady, které mohou vzniknout v důsledku úpadku pojišťovny, ze svého. S tím samozřejmě nic neuděláme. Je to v evropské legislativě, takže se s tím Česká republika musí sžít. Ale myslím, že by bylo dobré o tom diskutovat, jako například činíme.

JUDr. Lubomír Kadaně

Mně by se to líbilo, protože se domnívám, že každý dospělý a svéprávný jednotlivec by měl nést určitý díl odpovědnosti za své chování. V poslední době, v uplynulých dvaceti letech a po vstupu do EU v roce 2004 ještě výrazněji jsme svědky toho, že jak Česká republika, tak Evropská unie se čím dál tím víc stará o padesát nebo šedesát procent občanů jednotlivých států, kteří sice rozhodují ve volbách, ale zřejmě jsou nesvéprávní, protože všechna opatření jsou přijímána proto, že je spotřebitel vnímán jako neschopný jedinec. Na druhou stranu se domnívám, že jistá regulace je potřeba, protože řada lidí by riskovala, podcenila by to. A protože opatření nekryje jenom insolvenční a úpadek, ale i repatriaci, oni by ušetřili na pojištění, v dobré víře by odjeli do zahraničí a cestovní kancelář nebo pořadatel by zkrachovali a pak by se o ně musel postarat stát.

Takže stát to na jednu stranu asi dělá pro sebe, nicméně na druhou stranu by bylo rozumné, aby dával donucující opatření jenom tam, kde je to opravdu potřeba.

Mgr. Renata Králová

Musím se trochu zastat evropské legislativy. Než přistoupí Komise k návrhu, musí velmi dobře vážit, musí uspořádat ne jednu, ale několikery veřejné konzultace. Komise většinou nepřijde s návrhem, který by si sama vymyslela, aniž by jeho předložení náležitě zdůvodnila. Konzultace jsou veřejné a může přispívat skutečně každý. A Komise potom musí všechny odpovědi podnikatelů, spotřebitelů i státních orgánů sesumírovat, a to od každého z osmadvaceti členských států. Chápu vaše výhrady k předpisům, ale chápeme je jako nezbytný kompromis.

JUDr. Lumír Kadaně

Ve mně pořád narůstá dojem, že z obav z korupce a neseriózního jednání se Evropa snaží precizovat předpisy do přílišných detailů, protože jsou si téměř všichni vědomi, že kdyby předpis byl stručný a jednoduchý, kladl by odpovědnost na jednotlivé vykonavatele práva, což by způsobovalo problém. A že bychom naše úředníky v rámci správních činností, soudce, policisty, státní zástupce a všechny ostatní tlačili do něčeho, co je možná nad jejich schopnosti. Nicméně chtěl jsem říct, že to je špatný trend. Čím detailněji něco upravím, tím víc se dostávám do situace, že opomenu další věci. Ale to je asi vývoj jednadvacátého století, s tím se asi nedá nic dělat.

Ing. Jan Ficek

Úplně odbočím. Jedna z našich firem obdržela dotaci. Museli jsme dát inzerát do obchodního věstníku, udělat tendr, na přesnou hodinu pozvat CzechInvest, aby se případně mohli dostavit na otevírání obálek. V zadávacích podmínkách bylo jednou z podmínek dodání nabídky nejen písemně, ale také na CD. Nikdo neví, kde se to tam

vzalo, asi to na nějakém odborném semináři někdo někomu poradil. Nicméně se stalo, že jedna nabídka z Belgie přišla bez CD. A my jsme byli totálně vystrašení, volali jsme na všechny autority, co teď dělat? Přitom logika nám vešla nabídku přijmout. Po dvou dnech jsme dostali resumé, že musíme napsat všem účastníkům, že mohou dodat do materiálu informace na CD, pakliže je dosud nedodali. Nastal zmatek, firmy nám volaly a dotazovaly se, zda se jejich CD neztratilo. Některá pravidla už jsou nadbytečná a přílišná.

Ještě bych se rád vyjádřil k dopadu zahraniční situace do vnitrostátních záležitostí. My jsme si udělali vlastní propočty škod, které způsobila ukrajinská krize. Vycházeli jsme z údajů Ministerstva pro místní rozvoj s tím, že se potkaly dvě nešťastné události: na Ukrajině se začalo válčit a Evropská unie zaujala stanovisko, na jehož základě se objevil seznam osob, popřípadě firem, které jsou vyloučeny z přepravy, podnikání, finančních operací.

Ale to není problém cestovního ruchu, protože Českou republiku navštěvují Rusové, jejich střední třída, což jsou pro vaši informaci dobří turisté. Průměrná délka pobytu německého turistu u nás v roce 2013 byla 3,8 dne, zatímco průměrná délka pobytu Rusa 7,8 dne. Rusové u nás utratí za pobyt 4143 Kč včetně DPH. To, co se stalo kolem ukrajinské krize, znamenalo, že za první tři kvartály letošního roku se v České republice propadl počet přenocování ruských turistů asi o tři sta tisíc přenocování. To jsou tedy údaje z Ministerstva pro místní rozvoj a nám to vychází podobně, když sledujeme statistiky jak regionálně, tak za Prahu, za nejméně postižené regiony. My jsme si spočítali, že škoda z propadu tržeb činí čtyři sta milionů až půl miliardy v příjmech za ubytování, DPH a za ztracené výdaje, které by u nás jinak Rusové normálně utratili.

Já v žádném případě nejsem ten, kdo obhajuje, co se děje na Ukrajině. Nicméně situace tady nastala. A mohlo se stát, že v Karlových Varech nebo v Praze někdo dlouhodobě počítá s ruskou klientelou, která může tvořit třicet procent jeho byznysu. U jiných věcí má stát tendenci napravovat škodu, protože se to podaří zájmové skupině vylobbovat, bohužel cestovnímu ruchu se zatím moc nedaří, protože jediné, co se aktuálně děje, je to, že je vyčleněn rozpočet ve výši asi čtyřicet dva milionů korun na televizní kampaň v Číně, v Rusku, v Německu a ve Spojených státech. Kampaň v Rusku se zaměřuje na to, že Česká republika je bezpečná destinace a že máme o ruské turisty zájem, bohužel média přinesla informaci, že se spot vysílá těsně po zprávách, v nichž Rusům ukazují, co se děje na Ukrajině a jak jim tam ubližují. A poslední ranou bylo neprodloužení bilaterální smlouvy s Prahou. To je dopad ruské nebo ukrajinské krize na cestovní ruch v České republice.

Nebyl způsoben tím, že bychom sem nepouštěli ruské turisty, ale ruským lidem se sem nechce cestovat, to je jedna věc. A druhá věc, kterou jsem ještě nezmínil, je propad rublu v důsledku ukrajinské krize, což znamená, že se u nás Rusům pobyt strašně zdražil.

Jakub Juračka,

Asociace lanové dopravy

Reprezentuji Asociaci lanové dopravy a jsem jedním z šesti členů sdružení, které bylo založené na popud Asociace cestovních kanceláří a agentur. My na Svazu agentur cestovního ruchu permanentně řešíme ruskou nebo